

Erstatningsrett - Høst 2011

*Besvarelsen er kommentert av: Siri van Kervel Røskaft, Fast advokat hos Arntzen de Besche Advokatfirma Trondheim AS - Master i rettsvitenskap ved juridisk fakultet i Bergen, 2010
Skrevet av: Anonymt JSU-medlem.*

Praktikumsoppgave

Twistens parter er huseierens forsikringsselskap mot brannvesenet i Storevik kommune. Sakens hovedproblemstilling er hvorvidt brannvesenet er erstatningsansvarlig for forsikringsutgiftene som ble påført i forbindelse med brannen.

Det er som kjent ulike måter å starte en praktikumsoppgave på. Det er etter min mening fint at sakens parter og den rettslige problemstillingen presenteres innledningsvis. Dette skaper et godt utgangspunkt for å treffe rett i den videre drøftelsen.

Av langvarig rettspraksis fremgår det at tre kumulative grunnvilkår må oppfylles for at erstatning kan pålegges. Det må foreligge en erstatningsrelevant skade, ansvarsgrunnlag og sammenheng mellom det ansvarsbetingende ansvarsgrunnlaget og den erstatningsrelevante skaden.

Dette avsnittet kan gjøres mer plassbesparende slik at kandidaten raskere kommer inn på de sentrale og problematiske spørsmålene i tvisten.

Det vil først tas stilling til grunnvilkåret om at det må foreligge en erstatningsrelevant skade. Rettspraksis og Skl. § 3-5, har lagt til grunn at tingskade gjennom forsikringsutgifter er erstatningsrelevant.

Forsikringsutgifter som følge av brannen på bolighuset i Storevik utgjør en erstatningsrelevant skade.

Slik jeg ser det, er det ikke nødvendig å oppstille en rettslig problemstilling knyttet til skadevilkåret. Det er uproblematisk at dette vilkåret er oppfylt, og det ville derfor vært tilstrekkelig at dette ble fastslått i en setning.

Besvarelsen vil videre ta stilling til om det foreligge ansvarsgrunnlag fra kommunens side.

Språket er her noe upresist, men det er bra at kandidaten relativt raskt kommer inn på det problematiske vilkåret i oppgaven.

Sett i lys av anførselene til forsikringsselskapet, er det på det rene at det er arbeidsgiveransvar som er det relevante ansvarsgrunnlaget.

Dette blir skjevt ettersom det ikke er anførselene til forsikringsselskapet som resulterer i at dette er det relevante ansvarsgrunnlaget. Likevel er det fint at kandidaten raskt kommer inn på det sentrale ansvarsgrunnlaget og ikke bruker plass på alternative ansvarsgrunnlag (som jo ikke er aktuelle i foreliggende tvist).

Det følger av Skl. § 2-1, at ”arbeidsgiver” kan ansvarliggjøres for handlinger som blir foretatt av ansatte under tjenesten

I rettspraksis er det lagt til grunn at arbeidsgiver også står ansvarlig for flere ansattes kumulative feil. De ulike handlingene blir da sett under et, jfr. blant annet ”Steinrasdommen”. Det er ikke omtvistelig at brannvesenet i Storevik er ”arbeidsgiver”, jfr. § 2.1 (1).

Det er ikke tvilsomt at Storevik kommune er «arbeidsgiver» i bestemmelsens forstand, så det er positivt at kandidaten ikke bruker mer plass på å drøfte dette vilkåret.

Videre er Peder Ås og Lars Holm begge ”arbeidstaker(e)” for Storevik kommune, jfr. § 2-1 (1)

Det er også på det rene at Peder Ås og Lars Holm gjorde ”utføring av arbeid i arbeidstiden”, i henhold til sine stillinger som brannledere for Storevik kommune, jfr. § 2-1 (1).

Dette vilkåret er etter min mening så uproblematisk at det ikke er nødvendig å bruke plass på dette i oppgaven.

Det problematiske for denne oppgaven er om Peder Ås og Lars Holm har handlet ”uaktsomt” i forbindelse med sine stillinger som brannledere.

Bra, men kandidaten kunne med fordel henvist til skl § 2-1 nr.1 slik at hjemmelen kommer til uttrykk dirkede i problemstillingen.

Ordlyden trekker i retning av at det må ha blitt foretatt klanderverdige og lite forsvarlige handlinger fra Peder Ås og Lars Holms side.

Videre trekker ordlyden i retning av at det må foretas en aktsomhetsvurdering av den konkrete situasjon. Det sentrale er her hvilke rolleforventninger som kan forventes ut fra idealet om en alminnelig forstandig og robust person.

Fin ordlydsfortolkning som skaper et godt utgangspunkt for den videre aktsomhetsvurderingen.

Ut fra rettspraksis er det videre klart at ”uaktsomt” er en henvisning til det ulovfestede culpa mønsteret.

Det er greit at dette presiseres.

Overordnet problemstilling vil være om Peder Ås og Lars Holm, i sine stillinger brannledere burde reagert på risikoen som huset representerte.

I utgangspunktet en treffende rettslig problemstilling, men uttrykket «risikoen som huset representerte» er noe uklart. Formuleringen burde i stedet vært knyttet opp mot risikoen for ulmebrann som huset representerte.

Ut fra lovteksten må det i denne vurderingen tas stilling til de krav ”skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten”, jfr. § 2-1 (1).

Ordlyden tilsier at det må foretas en vurdering ut fra de standarder og terskler som man ut fra et samfunnsmessig standpunkt kan kreves av den konkrete påståtte skadevolder.

Det er fint at kandidaten før behandlingen av risikovurderingen ut fra den ulovfestede culpanormen, tar utgangspunkt i hvilke krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten, jf. § 2-1 nr.1, 1. punktum.

I denne forbindelse vil det være naturlig å se hen til de terskler som rettspraksis har satt. To ytterpunkter på denne terskelen er ”Trampettdommen” og ”Høydehoppdommen”, og på den annen side ”Tirranadommen”.

”Trampettdommen” og ”Høydehoppdommen” er begge dommer som gjaldt personskade i forbindelse med obligatorisk undervisning i skolevesenet. Dette er en sterk motsetning til denne saken, hvor det er tale om en tingskade.

En annen forskjell er at det er en mer avgrenset krets av mennesker som blir dekket. Brannvesenet er en servicevirksomhet som skal dekke et helt samfunnsbehov. Imidlertid ble det i dommene fremhevet at man kan kreve at det offentlige gjør det som er mulig for at personskade ikke skal inntreffe.

I likhet med disse dommene, må det kunne forventes at kommunen, gjennom brannvesenet, gjør sitt for å redusere risikoen for at skade inntreffer. Imidlertid må denne terskelen nyanseres, med bakgrunn i at det i denne saken ikke er fare for personskade.

En annen forskjell er at i de nevnte dommene var den potensielle skadegruppen skoleelever. I denne saken er det tale om forsikringskostnader på et hus.

Kandidaten viser her stor forståelse ved å henvise til rettspraksis, for deretter å nyansere overføringsverdien til hhv Trampettdommen og Høydehoppdommen til foreliggende tvist.

”Tiranna-dommen” gjaldt en sak hvor et skip gikk på grunn. Staten ble saksøkt ettersom noen lykter på et fyrårn ikke fungerte i forbindelse med ulykken. Bakgrunnen for dette var at staten hadde forsømt seg ved vedlikeholdet av fyrårnet.

Av denne dommen kan det utledes at det ikke kan kreves like høye krav til alle former for statlig service- og bistandsvirksomhet. Det må foretas en konkret vurdering ut fra omfanget av tilbudet og hvor stor gruppe mennesker det dekker.

I likhet med ” Tiranna-dommen”, kan det i denne saken argumenteres for at det ikke kan settes en alt for høy idealstandard. En brannmanns gjøremål dekker et bredt spekter av arbeidsoppgaver for samfunnet. Det kan derfor hevdes at standarden må settes noe lavere enn de krav som f.eks kan settes til en lærer etter ”Trampettdommen” og ”Høydehoppdommen”. Saksforholdet i denne saken ligger nærmest den såkalte ” Tiranna-dommen”.

Igjen viser kandidaten stor selvstendighet i argumentasjonen og treffer godt når det legges til grunn at overføringsverdien fra Tirannadommen er større enn overføringsverdien fra de to andre avgjørelsene. Før kandidaten går inn på behandlingen av risikovurderingen ut fra den ulovfestede culpanormen, savner jeg imidlertid at kandidaten ut fra dette ikke har presisert at brannvesenet må innrømmes et visst rom for feilvurderinger.

Besvarelsen vil i det følgende ta stilling til de innledende krav som rettspraksis har satt til den ulovfestede culpanormen. Saksforholdet må ha en tett nok tilknytelse til risikoen, og det må foreligge en alternativ handling.

Peder Ås er brannleder og har derfor en tett nok tilknytelse til risikoen for at brannen kunne ulme opp igjen.

Videre vil spørsmålet være om det finnes en alternativ handling.

Et nærliggende alternativ er at det kunne være en brannvakt som passet på boligens etter slukningen av brannen. Det er ikke tvilsomt at den alternative handlingen er praktisk gjennomførbar og ikke økonomisk tyngende.

Det er fint at kandidaten ikke bruker mer plass på disse uproblematisk vilkårene. Kandidatens språk er presist og de sentrale vilkårene som er oppstilt i rettspraksis gjennomgås på en effektiv måte.

De to innledende vilkår er oppfylt, og i det følgende vil det bli foretatt en risikovurdering. I denne vurderingen må det tas standpunkt til hvilke former for skader som kan inntreffe og sannsynligheten for at disse inntreffer.

Bra at kandidaten presiserer dette, men jeg savner en hjemmelshenvisning til rettspraksis.

Det er tale om en ærverdig villa som inneholder store verdier. En eventuell ulmebrann kan medføre at disse blir ødelagt. Dette er momenter som tilsier at brannvesenet bør opptre varsomt ved behandlingen av eiendommen.

Greit om dette, men den siste setningen bør knyttes opp mot den alternative handlingen, f. eks slik: «Dette er momenter som trekker i retning av at brannvesenet burde etterlatt en brannvakt på stedet».

I henhold til rettspraksis må det i risikovurderingen tas stilling til hvor stor sannsynlighet det er for at skadene kan inntreffe.

Forsikringsselskapet anfører at det er alminnelig kjent at ulmebranner kan oppstå. Det kan derfor argumenteres for at kunnskapen om en slik fare tilsier at brannvesenet burde foreta bedre beregninger av risikoen før åstedet ble forlatt. Dette er momenter som trekker i retning av at brannvesenet burde passet bedre på den potensielle risikokilden.

Kandidaten har et godt språk og argumenterer forsvarlig pro-contra. Igjen kunne imidlertid argumentasjonen med fordel vært knyttet opp til den alternative handlingen, jf. kommentaren ovenfor.

På den annen side fremgår det av politiets åstedsrapport at brannvesenet forlot åstedet først da de følte seg trygg på at brannen var fullstendig slukket. At to fagpersoner foretar en slik vurdering trekker i retning av at brannvesenet ikke burde reagert på risikoen.

Enig, og dersom kandidaten innledningsvis hadde sagt noe om at brannvesenet må innrømmes et visst rom for feilvurderinger ville oppgaven blitt hevet ytterligere.

På den annen side forlater brannvesenet åstedet kl. 0100, noe som er to timer og ti minutter etter at de ble varslet om ulykken. Det kan dermed hevdes at brannvesenet burde brukt mer tid på ulykkesstedet.

En slik vurdering støttes av forsikringsselskapets dokumentasjoner, som tilsier at det var flere kommunale brannvesen som hadde andre rutiner for vaktholdet etter endt slukningsarbeid. Disse momentene vil isolert sett trekke i retning av at brannvesenet i Storevik kommune har handlet uforsvarlig og klanderverdig.

Mot dette kan det imidlertid innvendes at det kun var rutiner, og ikke krav som blir stilt til kommunene, jf. også kommentaren ovenfor angående det faglige skjønnnet som må tilligge brannvesenet.

I lys av dette har brannvesenet anført at avgjørelsene som blir foretatt på et åsted er preget av skjønn. Noe som tilsier at det ikke kan settes en for høy idealstandard, da variasjonene på ulike åsteder kan være veldig forskjellige.

Ok, men igjen er det ikke brannvesenet sin anførsel som medfører at de må tillegges et slikt faglig skjønn.

Videre anfører brannvesenet en statistikk fra Norges brannforening som viser at det kun er 79 av 222 brannvesen som har rutiner for endt slukningsinnsats. Dette er et moment som forsterker antydningen om at det må være hver enkelt brannleder som tar stilling skaderisikoen. Disse momentene trekker i retning av at vurderingen som ble gjort på skadestedet ikke var uforsvarlig.

På den ene side kan det hevdes at brannlederen var relativt fersk i sin stilling, og at dette kan medføre at Peder Ås ikke var så trygg på sine faglige vurderinger.

På den annen side må synspunktet i foregående avsnitt nyanseres ved at Peder Ås hadde kunnskaper om ulmebranner da han vurderte risikoen. Videre prøvde han å undersøke saken nærmere ved å spørre en mer erfaren brannleder.

Her burde kandidaten vært tydeligere på at det forhold at Peder Ås ringer en mer erfaren brannmann i utgangspunktet ikke har betydning for aktsomhetsvurderingen. Rolleforventningen til brannledere er den samme uavhengig av erfaring så lenge man befinner seg i rollen.

I forbindelse med den omfattende redningsaksjonen som var på gang, var det snakk om flere rekkehus. Ut fra disse opplysningene ville det være nærliggende at det kan være tale om personskader og store materielle skader. Dette trekker i retning av at Peder Ås ikke handlet uforsvarlig ut fra de konkrete opplysningene som forelå i saken.

Her treffer kandidaten godt i argumentasjonen og viser på en god måte det faglige skjønnnet som må tilligge brannvesenet.

Ut fra omfattende rettspraksis er det på det rene at det må foretas en avsluttende helhetsvurdering av risikoen som forelå.

Det er treffende at kandidaten foretar en slik avsluttende helhetsvurdering.

I denne saken er det tale om store potensielle tingskader, noe som ville heve forventningene til brannmannskapene. Imidlertid er det i denne saken tale om en større usikkerhet når det gjelder sannsynlighet for risiko.

Den siste setningen er upresis, og jeg savner at kandidaten ikke sier noe om i hvilken retning dette trekker i forhold til aktsomhetsvurderingen.

Til tross for dette må risikoens karakter sees i lys av terskelen som kan settes i det konkrete tilfellet. I denne saken gjelder det et servicetilbud fra det offentlige, noe som tidligere nevnt vil kunne redusere terskelen som settes.

Her er språket upresist, hvilken «terskel» sikter kandidaten til?

Det usikre risikobildet som forelå, sett i sammenheng med den skjønnsmessige vurderingen som måte foretas av Peder Ås og Lars Holm, tilsier at det ikke er grunnlag for å hevde at handlingene som ble foretatt var uforsvarlige.

Peder Ås og Lars Holm burde ikke reagert på risikoen som huset representerte.

Det er fint at kandidaten gjennomgående delkonkluderer på de rettslige problemstillingene som har blitt oppstilt underveis i drøftelsen.

Ettersom det ikke foreligger ansvarsgrunnlag, vil det ikke være relevant å ta stilling til grunnvilkåret om årsakssammenheng.

Ut fra opplysningene i oppgaveteksten, vil det heller ikke være relevant å problematisere medvirkning etter § 5-1.

Den snevre lempingsbestemmelsen i Skl. § 5-2, vil heller ikke være relevant for denne saken.

Det er forsvarlig at det ikke brukes plass avslutningsvis på disse uproblematisk vilkårene ettersom ansvarsgrunnlaget er det sentrale vilkåret oppgaven legger opp til å vurdere.

Konklusjonen er at brannvesenet ikke er erstatningsansvarlig for forsikringsutgiftene som ble påført i forbindelse med brannen.

Teorioppgave

Denne delen av besvarelsen vil gjøre rede for innholdet og vurderingstemaene for konkret og nærliggende interesse, som avgrensningskriteriet for erstatning ved ting og personskade. I denne oppgaven er det sentrale grunnvilkåret årsakssammenheng mellom ansvarsgrunnlaget og den erstatningsbetingede skaden.

Grei innledning, men kandidaten kunne med fordel allerede innledningsvis presisert at disse vurderingstemaene følger av sentrale dommer om rettslig avgrensning i årsakssammenheng.

For å ta stilling til dette grunnvilkåret, må de to foregående grunnvilkårene om ansvarsgrunnlag og erstatningsrelevant skade være oppfylte.

Det er bra at kandidaten plasserer oppgavens tema i en større rettslig sammenheng. Dette skaper god oversikt for leseren.

Det sentrale ved grunnvilkåret om årsakssammenheng, er at det må foreligge en adekvat korrelasjon mellom påstått skade og det ansvarsbetingende ansvarsgrunnlaget.

Ok, men hvor hjemles dette?

Besvarelsen vil først ta stilling til de bakenforliggende legislative hensyn for dette grunnvilkåret, før den vil se nærmere på kravet om adekvat årsakssammenheng.

Ok, men jf. forrige kommentar. Utgangspunktet for drøftelsen ville blitt tydeligere dersom kandidaten allerede innledningsvis hadde vist til hjemmelsgrunnlaget.

I forbindelse med vurderingen av grunnvilkåret om årsakssammenheng vil hensynet til skadevolder stå sentralt.

Ut fra en normativ vurdering vil det ikke være rett og rimelig at skadevolder skal stå ansvarlig for alle tenkelige former for erstatningsansvar. Derfor vil rimelighetshensynet kunne stå sentralt.

På den annen side må det i en god del tilfeller kunne forventes at den potensielle skadelidte gjør sitt for å forhindre skaden eller reduserer skadevirkningen av den. I denne sammenheng er det i juridisk litteratur fremhevet preventive hensyn, for at skadeomfanget skal bli redusert.

Det er treffende at kandidaten viser til legislative hensyn, men slik det står nå bærer formuleringene et visst preg av oppramsing. Det kunne derfor etter min mening vært hensiktsmessig at de legislative hensynene inntas fortløpende i oppgaven i stedet.

Besvarelsen vil videre ta en generell tilnærming til de krav rettspraksis har lagt til grunn ved spørsmålet om det foreligger årsakssammenheng mellom den erstatningsrelevante skaden og det ansvarsbetingende ansvarsgrunnlaget. Det fremgår av rettspraksis og juridisk litteratur, at et sentralt spørsmål her vil være om det foreligger adekvat årsakssammenheng.

Den første setningen er upresis jf. formuleringen «besvarelsen vil videre...».

Av rettspraksis kan det utledes at skaden må være påregnelig ut fra risikoen, det må foreligge faktisk årsakssammenheng, og det må foretas rettslig avgrensning mot for a typiske tilfeller. Det er avgrensningshensynet som spesielt vil være det sentrale for denne oppgaven.

Her kommer kandidaten inn på den helt sentrale vurderingen i oppgaven.

I det følgende vil det tas stilling til de grunnleggende krav til årsakssammenheng. Ut fra rettspraksis er det på det rene at det ikke vil være relevant å ta stilling til rettslig avgrensning dersom disse vilkårene ikke er oppfylt. Det første kravet er påregnelighet.

Første setning er språklig sett upresis; hva menes med «de grunnleggende krav til årsakssammenheng»?

Langvarig rettspraksis har her lagt til grunn at man må ta stilling til om skaden er en påregnlige følge av det ellers foreliggende risikobildet.

P.pilledom 2 gjaldt en sak hvor en bruker av prevensjonsmiddel fikk hjernetrombose med påfølgende komplikasjoner. I forbindelse med denne saken var det flere tenkelige muligheter for at skaden inntraff.

Av dommen kan det utledes at det i forbindelse med påregnelighetsvurderingen er et spørsmål om skaden ville inntruffet dersom den potensielle risikoen blir fjernet.

Det er fint at kandidaten benytter rettspraksis aktivt i drøftelsen.

Et videre krav som kan utledes av rettspraksis er at det må foreligge faktisk årsakssammenheng mellom den påståtte risikoen og påstått skade. Rettspraksis har her stilt spørsmål om risikoen er for fjern eller avledet. Spørsmålet blir her om skaden er for a typisk ut fra det totale risikobildet til skaden.

Her blir drøftelsen noe skjev. Det er på det rene at det foreligger faktisk årsakssammenheng mellom skadevolders handling og skaden. Spørsmålet som skal vurderes i oppgaven er om det til tross for dette, skal foretas en rettslig avgrensning i denne årsakssammenhengen. Dette kunne kandidaten med fordel fått tydeligere frem.

Kravet om at risikoen ikke må være ”konkret og nærliggende”, har sitt opphav i to høyesterettsdommer. Dette er ”Kabeldommen” og ”Flymanøverdommen”. Besvarelsen vil videre gjøre rede for de vurderingsmomentene som var sentrale for disse dommene.

Første setning er uklar da vilkåret som oppstilles er at risikoen må være konkret og nærliggende for at det ikke skal foretas en rettslig avgrensning i årsakssammenhengen.

For det første gjelder begge dommene tilfeller av tingskade. Imidlertid er det senere fastsatt at momentene også vil ha betydning for tilfeller med personskade, noe som blant annet følger av ”Arbeidsgiveravgiftdommen”. Dette er momenter som besvarelsen vil komme tilbake til seinere.

Ryddig at dette presiseres.

Noe annet som kjennetegner ”Kabeldommen” og ”Flymanøverdommen er at de begge gjelder tilfeller av tredje persons tingskade gjennom kontraktrettslig forhold.

Ok.

I ”Kabeldommen” måtte et skip senke ankeret da det kom i kraftig drift. Ved utførelsen av denne handlingen ble en undersjøisk kabel som førte strøm til et mekanisk verksted kuttet. Dette medførte et økonomisk tap for industribedriften.

I forbindelse med denne saken var det klart at båten som senket ankeret, hadde kjennskap til kabelen. Blant annet var det oppsatt et skilt. Denne kjennskapen var et avgjørende moment for at industribedriften ble tilkjent erstatning.

Grei gjengivelse av faktum i avgjørelsen, men jeg savner at kandidaten ikke sier noe mer om de vurderinger Høyesterett gjorde knyttet til konkret og nærliggende interesse.

I ”Flymanøverdommen” ble en høyspentledning kuttet av et militærfly i forbindelse med en militærøvelse. I kjølvannet av denne skaden fikk en tredjepart skade ved at et oppdrettsanlegg for fisk ikke fikk tilførsel av strøm, og hvor en del fisk døde som følger av dette. Det ble ikke tilkjent erstatning, ettersom tapet ikke gjaldt en ”konkret og nærliggende interesse” i forhold til den skadede gjenstanden. Videre ble det fremhevet at skadelidte enkelt kunne forhindre skaden, f.eks gjennom å ha et tilgjengelig nødaggregat. Ut fra det totale risikobildet, var dette noe som kunne forventes av driften. Fiskeoppdrettet var dermed selv nærmest til å bære risikoen for skaden.

Fint, her gjengir kandidaten på en god måte Høyesteretts vurderinger.

Gjennom ” Arbeidsgiveravgiftdommen” ble det fremhevet at de hensyn som ligger bak de to nevnte dommene, også gjør seg gjeldene ved personskader.

Ok, men her savner jeg en kort beskrivelse av faktum i «Arbeidsgiveravgiftdommen».

I etterkant av ”Arbeidsgiveravgiftdommen” ble det avsagt kjennelse i den såkalte ”Nøkkelmanndommen”.

Saken gjaldt en person i et skilffirma som ble skadet i forbindelse med en trafikkulykke. Aksjeselskapet krevde erstatning for dette tapet.

Flertallet i dommen fremhevet at det ikke kunne tilkjennes erstatning. Et sentralt moment var at risikoen ikke var ”konkret og nærliggende nok”.

Det ble av flertallet spesielt fremhevet at en arbeidsgiver selv har et ansvar gjennom å forsikre seg, og å ta høyde for, at sentrale personer kan forsvinne fra driften. Derfor kan ikke risikoen direkte overføres til skadevolder selv om det er skadevolder som er den direkte årsak til denne. Ut fra et samfunnsmessig syn var det dermed bedriften selv som var nærmest til å bære risikoen.

Også her skriver kandidaten godt og får på en treffende måte frem flertallets argumentasjon rundt vilkåret om konkret og nærliggende interesse.

Imidlertid må det fremheves at det var sterk dissens i dommen (3-2), og at en del fagpersoner har vært kritiske til resultatet av dommen.

Ok, men hvilken betydning har dette? I teorioppgaver er det rom for kandidatenes selvstendige vurdering, og her kunne kandidaten sagt noe om sin vurdering av dette.

En annen form for personskade er de såkalte ”sjokkskadene”. Rettspraksis har utledet egne retningslinjer i forbindelse med denne formen for tredje persons skader.

Greit, men kandidaten burde i større grad relatert dette til vurderingstemaet rettslig avgrensning i årsakssammenheng.

Avgjørende momenter er hvordan skaden inntraff, hvor nærstående personene var, og hvordan overbringelsen av budskapet fant sted.

I ”Soladommen” gjaldt en motorsykkelykke hvor en sønn omkom i en kollisjon med en lastebil. I denne dommen ble moren ikke tilkjent erstatning for skadene. Det ble blant annet

fremhevet at dødsbudskapet ble forkynt på en så skånsom måte som mulig. Dette ble gjort gjennom en prest.

Greit, men jeg savner at kandidaten ikke i større grad knytter disse vurderingene opp mot vurderingstemaet rettslig avgrensning i årsakssammenheng herunder nærhet i årsakssammenheng.

I rettspraksis er det lagt til grunn at fysiske og psykiske skader er likestilte, men at det stilles noe strengere bevis i forbindelse med de psykiske.

Grunnet omfanget av oppgaven, vil besvarelsen ikke gå nærmere inn på skader som følge av psykiske påkjenninger. Besvarelsen begrenses til sjokkskader, som er et typeeksempel på personskader.

I ”Bergsageldommen” og ”Hauketo-dommen” ble det derimot tilkjent erstatning.

Overgangen fra forrige avsnitt til dette fremstår som uklart, og språket flyter i tillegg ikke så godt her.

”Bergsageldommen” gjaldt en sak hvor en mor kom til en kai rett etter at en bil hvor sønnen satt i kjørte utfor en kai. Utfallet av hendelsen var at sønnen druknet. Moren ble tilkjent erstatning.

Det som var av betydning for resultat i dommen, var hvordan overbringelsen fant sted, samt at personen som stod bak hendelsen hadde utvist etisk klanderverdige handlinger.

I ”Hauketo-dommen” fikk en mann sterke hodeskader da han ble truffet av en lykt fra et forbigående tog. I dommen ble det fremhevet det gruoppvekkende synet konen opplevde hadde da hun var direkte tilskuer til ulykken.

Fin anvendelse av disse avgjørelsene.

I internasjonal rett, og gjennom juridisk teori, er det i de seinere år blitt fremhevet en utvikling mot en lavere terskel for erstatning på bakgrunn av sjokkskader.

Ok, men hva er begrunnelsen for dette?

Det kan også nevnes at det er en stund siden dommene om sjokkskade ble avsagt, og resultatene kunne derfor vært annerledes i dag. Spesielt gjelder dette resultatet av ”Soladommen”.

Hvorfor gjelder dette spesielt «Soladommen»?

Et annet hensyn som er sentralt ved rettslige avgrensning er det såkalte ”flodbølgeargumentet”. Med dette menes at en skade kan medføre en etterfølgende storm av mulige erstatningskrav fra tredjemenn som berøres av skaden. Det er derfor nødvendig at skadevolder får en avgrensning for sitt erstatningsansvar.

Teorioppgaven viser god kjennskap til sentral rettspraksis om rettslig avgrensning i årsakssammenheng. Enkelte steder i besvarelsen kunne imidlertid kandidaten i større grad

vist Høyesteretts konkrete vurderinger om vurderingstemaene nærhet i årsakssammenheng og konkret og nærliggende interesse.